

mulighed for reel konkurrence og bedre betingelser for, at kreative produkter vil kunne komme frem.

Såvel private brugere som virksomheder vil have gavn af denne måde at producere programmel på. Programmet vil som udgangspunkt være gratis, og man vil normalt højst skulle betale for eventuel service ved levering eller installation af programmel. Det tætte og omfattende netværk af udviklere har givet en effektiv fejlretning, hvilket givet er en af årsagerne til at open source-programmer gennemgående kører meget stabilt. Den åbne kildetekst gør det muligt for brugere og specielt virksomheder at få tilpasset et program til virksomhedens særlige behov. Virksomheder vil efter valg af produkt ikke være afhængig af én leverandør, men vil om nødvendigt kunne skifte leverandør af support og udvikling.

Ved anvendelse af open source vil brugere kunne optimere deres sikkerhed på nettet, og open source vil normalt være en nødvendig forudsætning for både sikker kommunikation og sikkerhed mod at nogen kan bryde ind i ens systemer. Open source vil gøre det muligt at afsløre skjulte »bagdøre« i operativsystemer og i krypteringssystemer. Det offentlige bør derfor været forpligtet til at anvende krypteringssystemer, der anvender open source.

Uanset at open source repræsenterer en markant anden måde at organisere en produktion på, så har den vist sig at være stærk. Der har længe været stærke programmer til operativsystemer og til internetkommunikation, og de anvendes i stort omfang. Udviklingen af kontorprogrammer (f.eks. tekstbehandling, regneark, præsentationsprogrammer, databaser, grafikprogrammer) er kommet i gang senere. Der foregår imidlertid en kraftig udvikling på dette område, og der er bl.a. allerede udviklet større sæt programmel til kontorbrug til Linux. Der er endvidere udviklet programmel, der gør det muligt at køre Windows som et vindue i Linux. Det betyder, at brugere, der skifter til Linux også vil kunne køre Windows-programmer i Linux, hvis de har programmer, der kun kan køre i Windows. Flere af disse programmer er dog ikke open source.

Det er forslagsstillernes vurdering, at der er så megen grøde i udviklingen af programmel til Linux, at der kun mangler nogle ekstra skub for, at open source også kan få en betydelig andel af markedet til kontorformål og lignende. Hvis det offentlige i de nærmeste år skubber til udviklingen, vil open source sandsynligvis om nogle år få så store markedsandele, at det i sig selv vil accelerere udviklingen.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at udviklingen bedst støttes ved at fremme mulighederne for anvendelse af open source. Open source skal derfor ikke på-

lægges offentlige virksomheder og institutioner. Centrale direktiver og lignende vil oftest ikke kunne opfange den kompleksitet, som et edb-miljø fungerer i. Det offentliges centrale opgave bliver derfor at skabe bedre rammer for en udvikling af open source.

Det vil givet være et væsentligt incitament for anvendelsen af open source, at der normalt vil være en del penge at spare ved at bruge open source-programmel.

Forslagsstillerne mener, at det offentlige får fire hovedopgaver for både at støtte udviklingen af open source og for at sikre, at den får mulighed for at fungere. Det offentlige skal således

- give støtte til udbredelsen og udviklingen af open source i Danmark,
- udarbejde åbne standarder for det offentliges anvendelse af IT og arbejde for, at der internationalt udvikles åbne standarder,
- forhindre, at der kan tages patent på software og software algoritmer, og
- arbejde for at fremme udviklingen af open source på europæisk plan.

En af de største barrierer for en generel anvendelse af open source-programmel er manglende viden og usikkerhed om, hvordan det vil fungere til forskellige opgaver. Det bør derfor være en af det offentliges væsentlige opgaver at gøre den eksisterende viden tilgængelig og udbygge den. Det kan ske på mange måder, og flere aktører kan bidrage hertil. Der kan laves et center, men det vil sandsynligvis være mere frugtbar med samspil mellem flere aktører med en vis koordinering. IT-højskolen i Ørestaden kan f.eks. være en af flere drivkræfter for udvikling af ny viden, opsamling af erfaringer med anvendelse, identificering af barrierer, videreudvikling af programmel m.m. Der kan også trækkes på det, man planlægger at bygge op omkring de to IT-fyrtårne.

Der vil i nogle tilfælde givet være brug for udvikling af specifikt programmel eller tilpasning af programmel til dansk brug. Det bør overvejes, om der skal stilles krav om, at open source-systemer skal kunne byde ind, når offentlige myndigheder, institutioner og virksomheder indhenter tilbud. En øget anvendelse i det offentlige vil øge markedet for open source og dermed også dets potentiale.

For at man kan udveksle data og informationer, er det nødvendigt med diverse standarder. Under katedralmetoden har det ofte været den stærkeste udbyder på et område, der har sat en de facto-standard – eller rettere den stærke udbyders produkter er blevet den fælles platform, der arbejdes på. I mange tilfælde som en mere eller mindre lukket standard. Undertiden har